

Facts and Figures

Kartläggning av den marintekniska näringen i Sverige

Rapport för 2021

Maj, 2023

Svenskt Marintekniskt Forum,
RISE Research Institutes of Sweden

Innehåll

Bakgrund och syfte	3
Genomförande	4
Definition och avgränsningar	4
Databassökning	4
Gallring och komplettering	5
Resultat	6
Andel av näringslivet	6
Företagens storlek	7
Företagens ålder	8
Regionala skillnader	9
Begränsningar i studien	12
Metod	12
Resultat	12

Bakgrund och syfte

Svenskt Marintekniskt Forum (SMTF) har sedan mer än 15 år tillbaka arbetat aktivt med att främja utvecklingen av den svenska marintekniska industrin som består av utrustnings- och tjänsteleverantörer till olika delar av den marina sektorn - sjöfart, offshore, fritidsbåtar, fiske, försvar, etc. Sedan hösten 2017 är SMTF en del av forskningsinstitutet RISE Research Institutes of Sweden som med stark FoU och test- och demoverksamhet kan erbjuda svenska företag stöd i deras innovationsutveckling. RISE är värdorganisation för SMTFs medlemsnätverk som samlar omkring 90 företag och organisationer.

Ett viktigt uppdrag för SMTF är omvärldsbevakning, att ha kunskap om det som händer idag och att även försöka se trender åt vilket håll utvecklingen är på väg. Detta görs bland annat genom att genomföra och delta i konferenser, seminarier, workshops och liknande arrangemang. I slutet av 2019 presenterade Svenskt Marintekniskt Forum den första kartläggningen av den marintekniska industrin i Sverige med data för 2017, i syfte att identifiera aktörerna inom branschen och tydligare kunna visa på branschens storlek, struktur och betydelse för svenskt näringsliv. Detta är den tredje gången kartläggningen genomförts.

Rapporten presenterar kartläggningens genomförande och resultat i form av olika nyckeltal om den marintekniska branschen för år 2021 med vissa jämförelser med tidigare år.

Genomförande

Kartläggningen har genomförts på samma sätt som tidigare, i olika steg enligt nedan för att identifiera företag med marinteknisk verksamhet.

- Definition av marinteknisk verksamhet
- Sökning ur företagsdatabas
- Bortgallring och komplettering av företag

Definition och avgränsningar

Vanligtvis utgår man från officiell ekonomisk statistik efter näringsgren. Indelningen görs enligt gällande Standard för svensk näringsgrensindelning 2007 (SNI 2007). För det marintekniska området som spänner över flera olika näringsgrenar behöver man komplettera med andra källor/sökmetoder för att få en mer heltäckande insamling av data.

För den här kartläggningen har vi utgått från fyra SNI-koder och i tillägg använt sökord för att söka ur bolags verksamhets- och ändamålsbeskrivning som företag anmält för registrering. Sökorden har valts utifrån vanligt förekommande ord i kända marintekniska företags verksamhetsbeskrivningar. Därefter har manuell gallring och komplettering från andra källor genomförts som beskrivs senare.

Vi har också valt att ha en nedre avgränsning på företagsstorlek. Studien inkluderar företag med minst en anställd och/eller minst 500 000 kronor i årsomsättning, alla bolagsformer.

SNI-koder (SNI 2007):

30.110 Byggande av fartyg och flytande materiel

30.120 Byggande av fritidsbåtar

33.150 Reparation och underhåll av fartyg och båtar

42.910 Vattenbyggnad

Sökord ur verksamhets- och ändamålsbeskrivning:

bryggor, båt, båtar, båtbranschen, båtindustrin, fartyg, fartygskonstruktion, fartygsteknisk, fiske, fritidsbåt, fritidsbåtar, hamn, hamnar, hamnverksamhet, marin, marint, marina, marinor, marinindustrin, marinteknisk, maritim, maritima, offshore, rederi, shipping, sjöfart, skepp, stuveri, varv

Databassökning

Baserat på definitioner och avgränsningar beskrivna ovan har sökning genomförts ur databasen Retriever Affärsinformation.

Kartläggningen har hämtat data under mars 2023. För denna rapport presenteras data för år 2021. Följande organisationsdata och nyckeltal relevant för detta arbete har hämtats.

- Företagsnamn
- Organisationsnummer
- Bolagsform
- Registreringsdatum
- SNI-koder och SNI-titlar
- Antal anställda 2021
- Omsättning 2021
- Nettoomsättning 2021
- Besöksadress - postort
- Postadress - postort
- Kommunsäte
- Länsäte
- Antal arbetsställen
- Verksamhet/Ändamålsbeskrivning

Gallring och komplettering

Efter databassökningen har en manuell genomgång gjorts av bolag som inte ingått i materialet vid föregående kartläggningar för att gallra bort icke-relevanta företag som inte bedöms ha någon marinteknisk verksamhet samt företag som i huvudsak bedriver annan maritim näringsverksamhet såsom rederier, hamn- och logistikföretag samt turism och ren detaljhandelsverksamhet. Efter gallring har en nettolista erhållits med fokus på marinteknisk aktivitet.

Nettolistan kompletteras även med information från andra källor för att hitta ytterligare företag som databassökningen inte fått träff på. Kompletterande information har bland annat erhållits från SMTFs eget medlemsregister, tidigare studier, företagskontakter, besök på branschmässor såsom Donsö Shipping Meet och Skärgårdsredarnas leverantörmässa.

Resultat

Kartläggningen har identifierat 1360 företag med helt eller delvis marinteknisk verksamhet under 2021. Dessa har en sammanlagd nettoomsättning på 45,8 miljarder kronor och 13 200 anställda.

Tabell 1: Branschnyckeltal

År	Antal företag	Antal anställda	Nettoomsättning (mnkr)
2017	1 300	12 397	38 265
2019	1 340	12 775	45 490
2021	1 360	13 203 (+ 3%)	45 798 (+ 0,7%)

För större bolag (över 100 anställda) med försäljning till olika branschsegment är omsättning och antal anställda beräknat på uppskattning av andelen maritim verksamhet i företaget, baserat på offentliga uppgifter och/eller svar direkt från företagen.

Jämfört med 2019 har antalet anställda 2021 ökat med tre procent och den sammanlagda omsättningen stigit något. Den marintekniska branschen ökade i sysselsättning mer än näringslivet i stort där antalet anställda mellan år 2019 och 2021 ökade med endast 0,1 procent i genomsnitt enligt preliminära siffror från SCB¹. Emellertid ökade inte omsättningen för branschen alls lika mycket som för näringslivet som helhet (upp 7 % från 2019).

Ungefär 60 procent av företagen i studien ökade sin omsättning 2021 jämfört med 2019. Sammanlagt steg nettoomsättningen för dessa företag med närmare 7 miljarder kronor, medan övriga sammantaget tappade nästan lika mycket i omsättning under samma period.

Andel av näringslivet

Nettoomsättningen för den marintekniska näringen var ca 45,8 miljarder kronor 2021 enligt denna studie. Det motsvarar 0,45 procent av det totala näringslivet exkl. finansiella tjänster¹. Nedan visas i tabell 2 nyckeltal för några andra branscher enligt statistik från SCB efter näringsgren. Den marintekniska näringen tycks ha klarat sig bra genom pandemin medan rederinäringen drabbats hårdare och tappat i både omsättning och sysselsättning jämfört med före pandemin.

¹ SCB. (2022). Företagens ekonomi 2021.

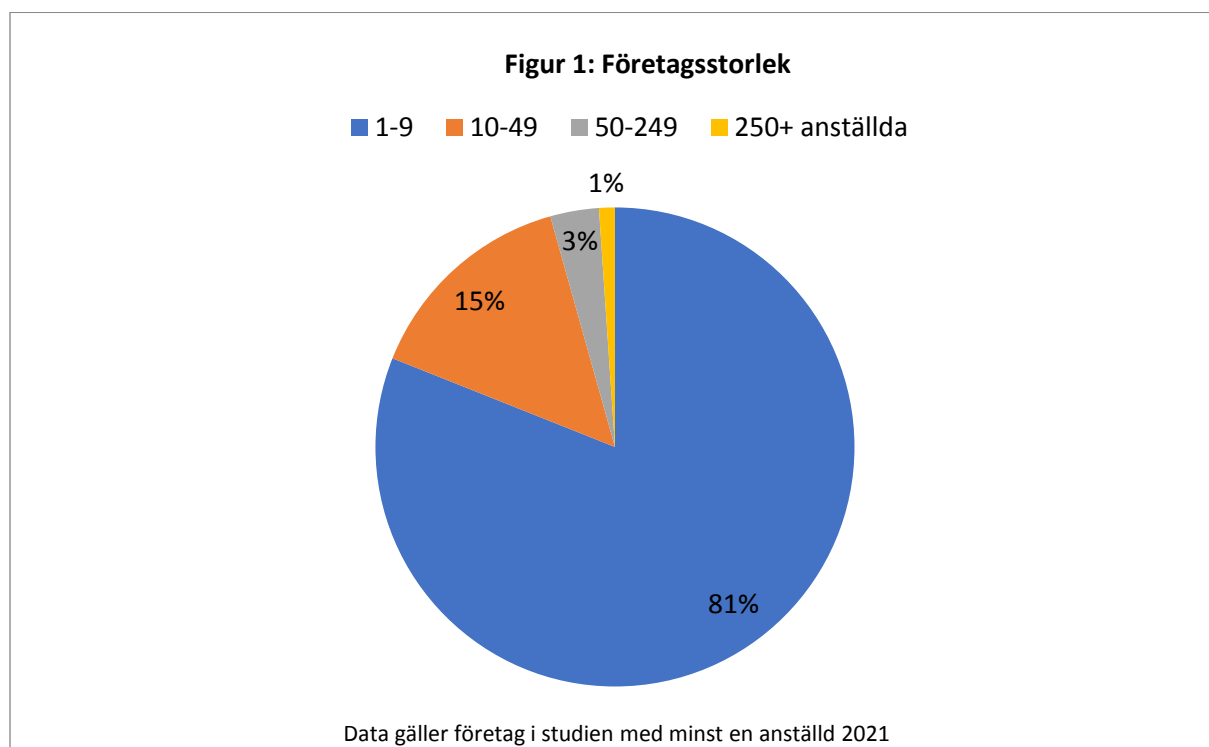
Tabell 2: Nyckeltal för andra branscher efter näringsgren

Näringsgren (SNI 2007, 2-siffernivå)	Antal företag	Antal anställda	Nettoomsättning, mnkr
(03) Fiske och vattenbruk	1 532	888	2 751
(22) Gummi- och plastvaruindustri	1 496	18 317	56 456
(29) Industri för motorfordon, släpfordon...	1 089	70 085	364 458
(50) Rederier	1 213	8 096	32 138
(51) Flygbolag	345	2 612	12 318
(92) Spel- och vadhållningsföretag	344	2 747	12 795

Källa: SCB, Statistikdatabasen (2023). Data avser år 2021.

Företagens storlek

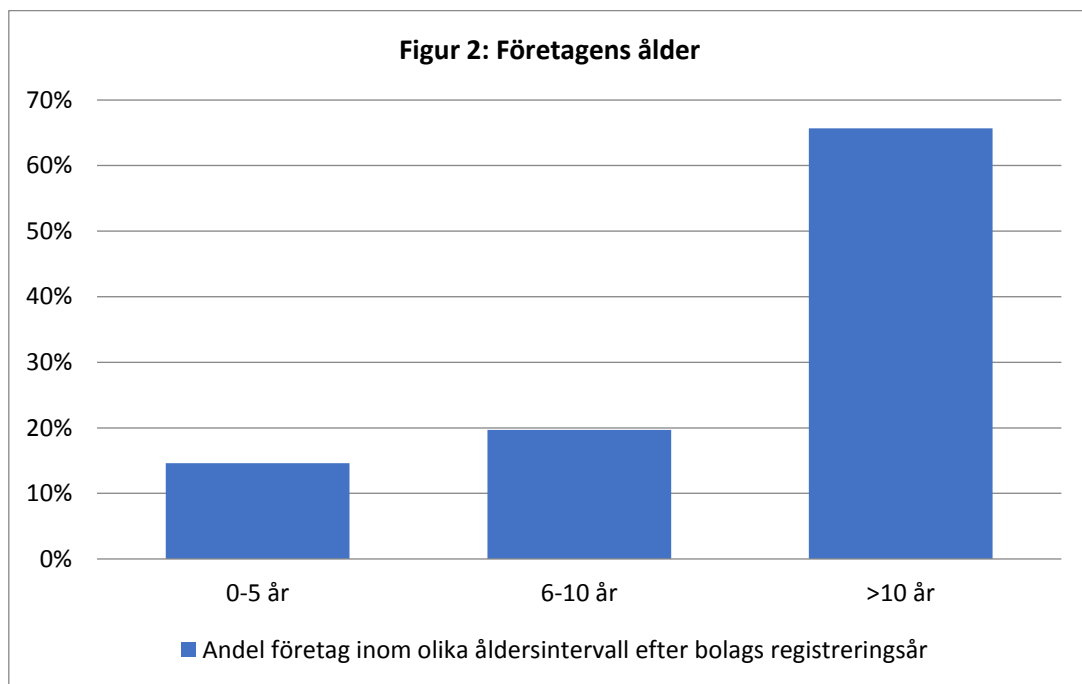
Liksom tidigare kartläggningar visat är det stora flertalet av företagen i den marintechniska branschen småföretag, i likhet med många andra branscher i Sverige. 80 procent av företagen i studien har färre än 10 anställda. Den procentandel av företagen med över 250 anställda, här motsvarande 13 bolag, står för 30 procent av den totala omsättningen 2021 redovisad i tabell 1.

Företagens ålder

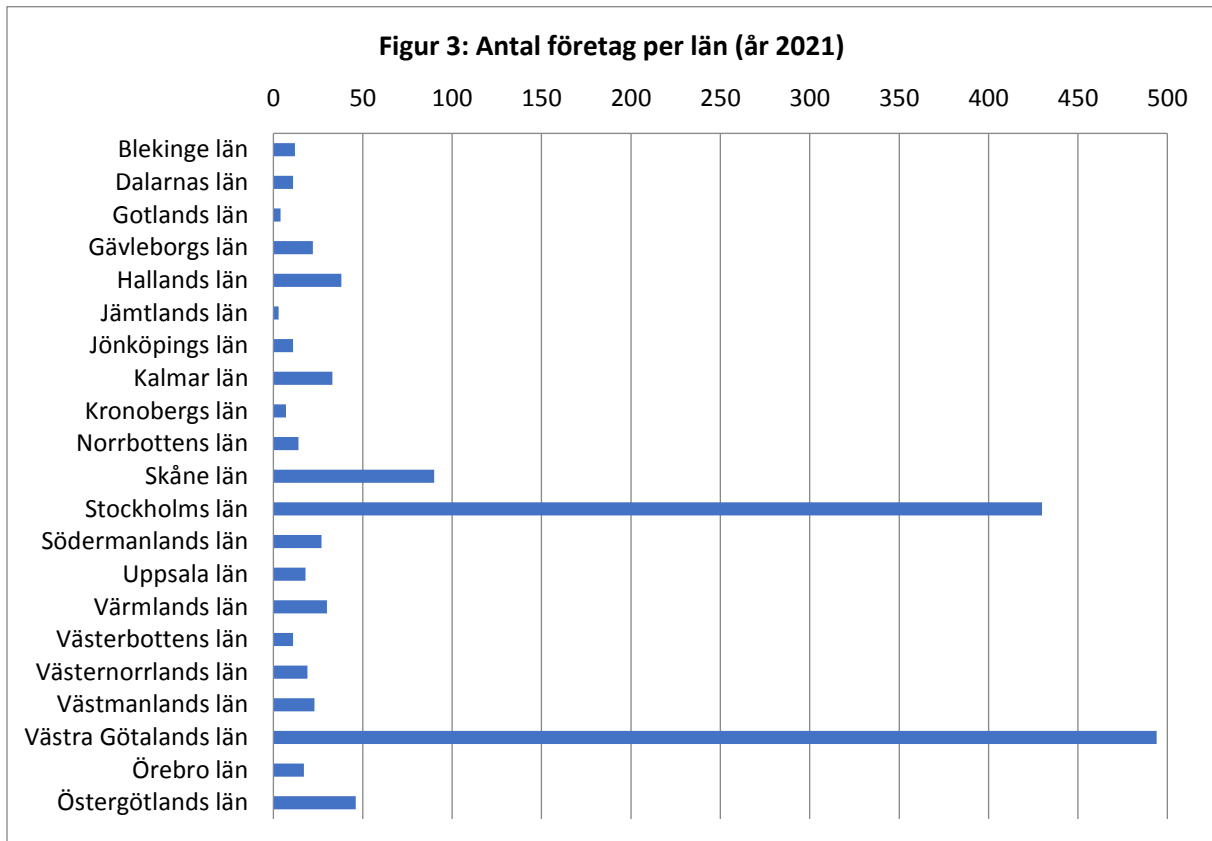
Flertalet företag i den marintekniska branschen är äldre än 10 år (2021), som figur 2 visar nedan. Sett till företagens ålder efter bolagens registreringsår var 2021 drygt 65 procent etablerade före 2012, medan 15 % av bolagen motsvarande knappt 200 företag inte varit verksamma längre än fem år.

Mindre småföretag dominerar bland de yngre företagen. Ungefär två procent av alla företag som varit aktiva i fem år eller kortare tid har fler än nio anställda.

Regionala skillnader

De marintekniska företagen är lokaliserade över hela landet, men en majoritet har sitt säte i Västra Götalands län och Stockholms län, som figur 3 visar nedan. Dessa regioner följs sedan av Skåne, Östergötland och Hallands län.

Tabell 3 visar att det inte har skett några större förändringar i den regionala fördelningen jämfört med 2019. Flest nya företag har tillkommit i Stockholms län.

Tabell 3: Antal företag per län 2021 jämfört med 2019

Län*	Antal 2021	Andel	Antal 2019	Andel
Västra Götalands län	494	36,3%	495	36,9%
Stockholms län	430	31,6%	407	30,4%
Skåne län	90	6,6%	90	6,7%
Östergötlands län	46	3,4%	47	3,5%
Hallands län	38	2,8%	44	3,3%
Kalmar län	33	2,4%	32	2,4%
Värmlands län	30	2,2%	28	2,1%
Södermanlands län	27	2,0%	29	2,2%
Västmanlands län	23	1,7%	23	1,7%
Gävleborgs län	22	1,6%	20	1,5%
Västernorrlands län	19	1,4%	18	1,3%
Uppsala län	18	1,3%	19	1,4%
Örebro län	17	1,3%	16	1,2%
Norrbottnens län	14	1,0%	17	1,3%
Blekinge län	12	0,9%	11	0,8%
Dalarnas län	11	0,8%	11	0,8%
Jönköpings län	11	0,8%	8	0,6%
Västerbottens län	11	0,8%	12	0,9%
Kronobergs län	7	0,5%	6	0,4%
Gotlands län	4	0,3%	5	0,4%
Jämtlands län	3	0,2%	2	0,1%
Hela landet	1 360	100,0%	1 340	100,0%

*Län avser bolags registrerade länsäte.

Tabell 4 nedan visar även fördelning mellan länen vad gäller antal anställda och nettoomsättning 2021. Företagen med säte i Västra Götaland står för 40 % av sysselsättning och 45 % av omsättningen i branschen.

Närmare 80 procent av omsättning och sysselsättning genereras av företag med säte i de tre storstadsregionerna som har starka kopplingar till sjöfart, båtliv och tidigare varvsindustri. Utanför dessa tre regioner finns det ca 350 företag i övriga delar av landet med sammanlagt 2 900 anställda och nästan 9 900 miljoner kronor i årsomsättning.

Tabell 4: Antal företag, anställda och omsättning (tkr) per län 2021

Län*	Antal företag	Andel	Antal anställda	Andel	Nettoomsättning	Andel
Blekinge län	12	0,9%	151	1,1%	545 456	1,2%
Dalarnas län	11	0,8%	49	0,4%	185 360	0,4%
Gotlands län	4	0,3%	4	0,0%	3 653	0,0%
Gävleborgs län	22	1,6%	105	0,8%	253 398	0,6%
Hallands län	38	2,8%	255	1,9%	880 624	1,9%
Jämtlands län	3	0,2%	6	0,0%	16 613	0,0%
Jönköpings län	11	0,8%	74	0,6%	211 799	0,5%
Kalmar län	33	2,4%	267	2,0%	729 878	1,6%
Kronobergs län	7	0,5%	82	0,6%	270 483	0,6%
Norrbottnens län	14	1,0%	82	0,6%	379 084	0,8%
Skåne län	90	6,6%	2 467	18,7%	7 227 068	15,8%
Stockholms län	430	31,6%	2 546	19,3%	8 156 739	17,8%
Södermanlands län	27	2,0%	108	0,8%	262 547	0,6%
Uppsala län	18	1,3%	106	0,8%	238 696	0,5%
Värmlands län	30	2,2%	433	3,3%	2 141 882	4,7%
Västerbottens län	11	0,8%	71	0,5%	252 127	0,6%
Västernorrlands län	19	1,4%	119	0,9%	321 416	0,7%
Västmanlands län	23	1,7%	610	4,6%	1 719 781	3,8%
Västra Götalands län	494	36,3%	5 306	40,2%	20 519 310	44,8%
Örebro län	17	1,3%	155	1,2%	504 517	1,1%
Östergötlands län	46	3,4%	207	1,6%	977 093	2,1%
Hela landet	1360	100,0%	13 203	100,0%	45 797 524	100,0%

*Län avser bolags registrerade länsäte. Tar ej hänsyn till att bolag kan ha flera arbetsställen, i olika län. Uppgift om anställda och omsättning saknas för vissa bolag, varför det inte är exakt korrelation med antal företag för alla län.

Begränsningar i studien

Den marintekniska branschen är spretig och komplex att definiera då den spänner över många olika typer av verksamheter, och det är därför svårt att med tillgänglig statistik få ett klart och entydigt mått på branschens storlek. SMTF:s kartläggning har haft som mål att fånga in det mesta av den marintekniska näringen inom de satta avgränsningarna, men det är oundvikligt att denna typ av studie har vissa brister.

Metod

Som beskrevs tidigare under avsnittet Genomförande, har vi utgått från ett antal näringsgrenskoder enligt SNI 2007 med koppling till marinteknisk produktion. Indelning efter näringsgren är generell utgångspunkten för ekonomisk statistik för olika näringar. Klassifikationen gör det möjligt att jämföra statistik över tid, men för vissa branschområden är det inte utan problem att använda SNI-koder. Indelningen kan vara ganska allmän och innehålla olika aktiviteter och det kan göra det svårt att identifiera relevanta företag. Företag kan vara verksamma inom flera olika näringsgrenar, och det är svårt att utröna hur mycket som är relevant och aktuell verksamhet bland registrerade aktiviteter. Företagets verksamhet kan ha förändrats utan att SNI-kod blivit uppdaterad.

För att komplettera SNI-koderna har vi i vår metod använt sökord ur företagets verksamhets- och ändamålsbeskrivning. Detta har gett en nödvändig utvidgning av vår sökning av relevanta företag, men ger också ett stort överskott av företag som ligger utanför den population som är intressant för denna kartläggning och som vi behövt gallra bort med manuellt arbete. Företagets verksamhetsbeskrivning som angetts vid registrering av verksamheten kan inte sällan vara ganska allmän och bred, och den kan också vara gammal och inte nödvändigtvis spegla dagens inriktning. I det manuella gallringsarbetet har vi även sökt på företagets hemsidor för mer information, men långt ifrån alla företag har hemsidor eller finns på sociala medier.

Resultat

För de identifierade bolagen med helt eller delvis marinteknisk verksamhet, har vi hämtat uppgifter om antal anställda och nettoomsättning som redovisats för det enskilda bolaget, inte eventuell koncernredovisning. Antal anställda och omsättning avser normalt all verksamhet i bolaget. Den geografiska fördelningen som gjorts är knuten till det län där företaget har sitt säte, vilket inte alltid är där den egentliga verksamheten bedrivs. Större företag kan dessutom ha flera arbetsställen på olika platser i landet.